

1. GUIÓ PER A L'ESTUDI DE LES ROQUES

Coneixements previs recomanables.

Anirà bé conèixer la gènesi i característiques generals de les roques magmàtiques, sedimentàries i metamòrfiques. Si no en saben res caldrà passar la projecció sobre el tema.

Formació de cristalls.

Fent algunes d'aquestes experiències s'entendrà millor la formació de les roques magmàtiques.

Projecció sobre els tres tipus de roques.

Consisteix en una presentació en diapositives sobre els tres tipus bàsics de roques, la seva gènesi i, segons l'edat dels alumnes, del seu cicle. Està disponible a la pàgina web.

Desenvolupament de la sortida.

Es donen les instruccions sobre comportament i desenvolupament del treball al principi de l'itinerari. Anirà bé fer-ho amb no més de 12-13 alumnes, cal que tots vagin omplint el full d'anotacions i que tinguin una actitud participativa, de manera que les observacions i exercicis siguin fets i resolts en comú, procurant que cap membre del grup en quedi desvinculat.

Entrega de material:

- **Individual:** Full d'anotacions, plànol si no coneixen prou la zona.
- **Per a cada grup:** Caldrà tenir preparat el següent material:
  - Àcid clorhídric diluït
  - Una ampolla d'aigua
  - Mostres de roques
  - Paper de cuina
  - **Opcionals:** nummulits, closca i pua d'eriçó de mar, quars, feldspat, mica, etc.
  - Rètols dels tipus de roques
  - Rètols de cada roca
  - Tall geològic del cicle de les roques
  - Càmera fotogràfica (una per a cada grup)

Tot això s'haurà de repartir, de manera que tothom tingui mostres i que participi en la prova de l'àcid i en la neteja de la pedra.

Si fan l'activitat dos o més grups simultàniament caldrà variar l'ordre de les parades per no concentrar tants alumnes als mateixos llocs.

Creiem que el professor haurà de decidir el paper que tindrà: poc actiu, de simple observador i de suport en cas necessari o bé més actiu.

A cada parada caldrà fer observar atentament la roca, anirà bé fer-la descriure oralment, comparar-la amb els fragments de mostra i identificar-la consultant els rètols que se'ls han entregat.

Cada alumne haurà de complimentar l'espai corresponent al full de treball.

Exposició a l'aula:

Material:

- Mostres de les roques observades o altres de similars, en peces quadrades o rectangulars de mides entre 5 i 15 cm
- Fragments trencats (els que s'han fet servir a l'itinerari)
- Rètols dels tres tipus de roques, esquema del cicle de les roques ampliat, tall de l'escorça terrestre ampliat, rètols utilitzats a l'itinerari.
- S'afegiran a l'exposició alguns cristalls dels minerals i fòssils habituals a les roques de construcció.

A continuació es muntarà una exposició de roques sobre la base de l'esquema del cicle de les roques i/o del tall de l'escorça terrestre, cada peça al seu lloc, amb el rètol del seu nom i els minerals o fòssils relacionats amb cada roca. Aconsellem no desmuntar immediatament l'exposició resultant i aprofitar-la per fer-hi visites comentades i reforçar els coneixements adquirits.

Si s'ha fet prèviament el taller de cristal·lització caldrà afegir a l'exposició els cristalls obtinguts.

Treballs posteriors

Passar el video “De la pedrera a casa”, que podeu trobar a la [Videoteca digital](#) de la Xtec, amb guió del CdA del Bages, sobre l'extracció i transformació de la pedra de construcció, comentar-lo i realitzar els exercicis proposats.

Si s'ha observat i comentat la degradació dels materials dels edificis observats, es pot ampliar els coneixements sobre el tema consultant l'apartat “Els mals de la pedra”.

Com a exercici posterior, es pot demanar a cada alumne que dissenyi un petit itinerari geològic pel seu carrer.

Animeu-vos!

No us serà difícil dissenyar un itinerari de geologia urbana, ja que podeu utilitzar o adaptar els materials d'aquest dossier i us en podeu baixar de la pàgina web. En quant a les mostres de roques, us les donarà algun marbrista.